

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO
W TORUNIU

**Recenzje projektów laureatów
Kujawsko-Pomorskiego Festiwalu
Gimnazjalnych Projektów Edukacyjnych (V edycja)**

I miejsce – Miejski Zespół Szkół Publiczne Gimnazjum nr 1 w Radziejowie
Żołnierze Wyklęci: Historia o nich głucho milczała...

Nauczyciele: Barbara Rolirad, Maria Ezman (nauczycielele wspierający: Paweł Centkowski, Krzysztof Marcyjaniak), 15 uczniów

Celem projektu było upowszechnienie wśród uczniów i społeczności lokalnej wiedzy o Żołnierzach Wyklętych, którzy walczyli o niepodległość Polski po II wojnie światowej na terenie Kujaw Wschodnich. Uczniowie potraktowali trudny i bolesny temat, bo wiele lat ukrywany, wnikliwie i wielowątkowo. Przedstawili przyczyny i skutki działania drugiej konspiracji w latach 1944-1963, współpracując z różnymi instytucjami, m.in.: IPN-em w Warszawie i w Bydgoszczy, Miejską i Powiatową Biblioteką Pedagogiczną w Radziejowie, krewnymi wybranych bohaterów oraz szkołami powiatu radziejowskiego.

Efektom materialnym pracy było przygotowanie wielu przydatnych materiałów, takich jak: sporządzenie literatury przedmiotu, monografie i prezentacje multimedialne o wybranych bohaterach, puzzle autorskiego logo projektu, wystawa fotograficzna, wystawa pokonkursowa, będących cennymi pomocami dydaktycznymi. Natomiast niewątpliwą wartością była umiejętność współpracy i współdziałania a także emocjonalne podejście do zagadnienia widoczne zarówno w trakcie *Wieczornicy* przygotowanej dla społeczności Radziejowa jak i w prezentacji pokazującej realizację projektu. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż uczniowie potrafili zaangażować do realizacji swojego projektu uczniów innych szkół powiatu ogłaszając i realizując konkurs plastyczny *W holdzie żołnierzom wyklętym*. Te różne aktywności uczniów uzupełniły zajęcia warsztatowe, wycieczki do miejsc pamięci o bohaterach, udział w *Biegu tropem wilczym* w Inowrocławiu Fundacji Wolność i Demokracja, udział w grze terenowo – sprawnościowej *O szablę pułkownika Pileckiego* w Toruniu (uzyskanie III miejsca).

Szeroko upowszechnione efekty i rezultaty Projektu wśród społeczności lokalnej stanowią znaczący wkład w popularyzację wiedzy historycznej istotnej dla tożsamości narodowej i regionalnej. Wielość wykonanych działań, pomysłowość i kreatywność a także rzetelność i odpowiedzialność umożliwiły uznanie tego Projektu przez Kapitułę jako najlepszego w V Edycji Festiwalu.

II miejsce – Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bądkowie,

Pamięć o naszych przodkach zapisano w księgach parafialnych - My tylko pomagamy ją odczytać,
Nauczyciel: Józef Nowakowski, 16 uczniów

Projekt edukacyjny *Pamięć o naszych przodkach zapisano w księgach parafialnych – My tylko pomagamy ją odczytać* miał charakter badawczy. Wśród celów praktycznych uczestnicy wskazali znalezienie partnerów projektu, czyli osób oraz instytucji archiwalnych mogących pomóc w zdobyciu informacji i dokumentów. Ponadto celem projektu było rozwijanie umiejętności korzystania z ksiąg jako źródeł historycznych, zasad ich weryfikacji, kopiowania, opracowywania i cytowania.

Praktycznym wytworem prac zespołu jest prezentacja multimedialna *Krótki poradnik genealogiczny*, który został wykorzystany podczas warsztatów genealogicznych pt. *To dopiero gratka, gdy wnuczek uczy dziadka* dla seniorów – słuchaczy Uniwersytetu Ludzi Aktywnych w Bądkowie. Uczniowie sporządzili 28 skorowidzów zawartości ksiąg parafialnych, które przekazali m.in. do parafii Łowiczek, Archiwum Diecezjalnego we Włocławku i Archiwum Państwowego we Włocławku.

III miejsce - Zespół Szkół w Ostromecku,

Marian Rejewski - Kopernik Bydgoszczy,

Nauczyciele: M. Otlewska, A. Gapińska, G. Szatkowska, A. Kamrowska - Nowak, K. Wesołowska, R. Klocek, M. Olszówka, W. Witt, M. Płomiński, A. Grzybek - Korzeniowska, I. Deja, 15 uczniów

Zespół Szkół w Ostromecku w roku szkolnym 2014/2015 w V Festiwalu Projektów Edukacyjnych dla Gimnazjów przedstawił wszechstronny, nastawiony przede wszystkim na zdobywanie wiedzy historycznej i matematycznej, projekt poświęcony znanemu matematykowi i kryptologowi Marianowi Rejewskiemu. W pracach projektowych uczestniczyło piętnaścioro uczniów pod kierunkiem Mirosławy Otlewskiej wspomaganą przez 10 innych nauczycieli. W poszukiwaniu wiedzy o Marianie Rejewskim uczniowie dotarli nie tylko do literatury przedmiotu lecz także odbyli konsultacje naukowe w wielu instytucjach edukacyjnych, np.: w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego, Muzeum Wojsk Lądowych, Muzeum Techniki w Warszawie. W ramach realizacji projektu uczniowie przygotowali: prototyp Enigmy, konkurs matematyczny dla gminnych gimnazjów, prelekcję dla mieszkańców gminy, dekoracje w całej szkole pod hasłem *Śladami Mariana Rejewskiego*, wywiady, drukowany magazyn szkolny, album fotograficzny o życiu M. Rejewskiego, przewodnik po życiu M. Rejewskiego, inscenizację, dzień szyfrów. Dotarli także do wszystkich instytucji w województwie kujawsko – pomorskim noszących imię wielkiego kryptologa. Zwieńczeniem szkolnych prac nad projektem było nadanie imienia Mariana Rejewskiego Zespołowi Szkół w Ostromecku. Nietuzinkowa i zróżnicowana forma realizacji tego projektu, ogromny wkład pracy uczniów i nauczycieli spowodował, że projekt ten uzyskał III miejsce w V edycji Festiwalu.

Prace wyróżnione

Zespół Szkół w Dąbrowie Chełmińskiej,

Zapomniane grodzisko w Gzinie

Nauczyciele: Jolanta Romanowska, Agnieszka Kempa, Grażyna Walczak, 16 uczniów

Zespół projektowy działał pod opieką Jolanty Romanowskiej (nauczycielki biologii i wiedzy o społeczeństwie), Agnieszki Kempy (nauczycielki historii), Grażyny Walczak (nauczycielki wychowania fizycznego).

Głównym celem projektu było poznanie dziedzictwa kulturowego własnego regionu uświadomienie wartości kulturowej i historycznej grodziska w Gzinie oraz promowanie i popularyzowanie wiedzy o regionie i grodzisku.

Uczniowie odtworzyli życie codzienne w grodzisku sprzed 2500 lat, poznali jego historię i znaczenie. Poprzez warsztaty przenieśli się w pradawne czasy, odkrywali piękno archeologii. Dzięki realizacji zadań projektowych dowiedzieli się, w jak niezwykłym miejscu żyją.

Na podkreślenie zasługuje różnorodność oraz wielość podjętych działań. Uczniowie odbyli szereg wyjazdów edukacyjnych, uczestniczyli w wykładach naukowych i warsztatach archeologicznych, tkackich, garncarskich, wikliniarskich i kulinarnych. Wszystkie działania podjęte przez uczniów zdecydowały o wartości edukacyjnej i atrakcyjności efektu końcowego.

Uczniowie doskonalili umiejętność zbierania, analizowania i selekcji informacji z różnych źródeł: specjalistycznej literatury, dokumentów, sprawozdań, Internetu, obserwacji, spotkań z naukowcami i świadkami wykopalisk, zdjęć. Brali udział w warsztatach: archeologicznych, ceramicznych, tkackich. Samodzielnie wykonali wytwory rękodzielnicze (stroje, naczynia, kosze z wikliny).

W celu upowszechnienia swoich działań odbyła się prezentacja filmu dla społeczności szkolnej, rodziców, a w szczególności mieszkańców Gzina. Film przedstawiono też na sesji Rady Gminy. Prezentacja filmu, zdjęć, spotkała się z dużym zainteresowaniem mieszkańców, miłośników archeologii, w związku z tym 30 maja 2015r. na boisku sołeckim w Gzinie odbył się Festyn

Archeologiczny, w całości przygotowany przez uczniów i nauczycieli Zespołu Szkół w Dąbrowie Chełmińskiej (pokazy dawnego życia, wycieczka na grodzisko, spotkania z archeologami z UMK).

W realizacji projektu uczniowie zaprezentowali kreatywność, duże zaangażowanie i samodzielność w docieraniu do informacji. Z wytworów projektu uczniowie będą mogli korzystać w czasie zajęć edukacyjnych.

Podjęcie działań projektowych przyczyniło się do popularyzacji wiedzy o historii regionu, pozwoliło na rozbudzenie zainteresowań przeszłością małej ojczyzny, a także kształtowanie poczucia odpowiedzialności za ochronę zabytków kultury materialnej.

Działania zespołu projektowego wspierali inni nauczyciele oraz dyrekcja szkoły. Służy to integracji lokalnego środowiska, potwierdza sens podejmowania takich zadań.

**Gimnazjum nr 1 w Barcinie,
*Śladami przydrożnych krzyży i kapliczek***

Nauczyciele: Jacek Grobelniak, Hubert Łukomski, 9 uczniów

Na wyróżnienie zasługuje również projekt edukacyjny *Śladami przydrożnych krzyży i kapliczek*, przygotowany przez uczniów Gimnazjum nr 1 w Barcinie. Wykorzystując zabawę w poszukiwanie skarbów (geocaching), młodzież umieszczała w miejscach kultu religijnego skrytki z informacjami o przydrożnych krzyżach i kapliczkach, a także opisywała na portalu internetowym miejsca, które warto zobaczyć. Dużą pomysłowością uczniowie wykazali się przy tworzeniu logbooków i znajdowaniu miejsc ukrycia skrzynek. W sposób niebanalny projekt przekazuje wiedzę o regionie i ocala od zapomnienia historie np. kapliczek w Wójcinie i Józefince czy krzyży w Kierzkowie i Barcinie. Z pewnością wiele pracy wymagało przygotowanie materiałów i mapy założonych skrzynek. Możliwość praktycznego wykorzystania, twórcze rozwiązanie zadań, pomysłowość wykonania oraz przydatność dydaktyczna i wychowawcza – to atuty omawianego projektu. Duże wrażenie robi sposób jego dokumentowania poprzez stronę internetową geocaching.com, na której umieszczane zostały opisy wraz z koordynatami do odnalezienia danego miejsca. Projekt jest więc oryginalny i w dużym stopniu wykorzystuje technologię informacyjno – komunikacyjną. Dopełnia go estetyczna i ciekawa prezentacja.

Ewa Ignaszak - Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Delegatura w Toruniu

**Zespół Szkół nr 6, Gimnazjum Specjalne nr 19 w Toruniu
*Obrzędy i Zwyczaje w Polskiej Tradycji. Rok Oskara Kolberga***

Nauczyciele: Piotr Szcześniewski, Mirosława Strutyńska, 12 uczniów

Duże wrażenie robi projekt edukacyjny *Obrzędy i zwyczaje w polskiej tradycji. Rok Oskara Kolberga*, przygotowany przez uczniów Gimnazjum nr 19 w Toruniu. W sposób właściwy i przemyślany został przygotowany proces jego realizacji, a produkt projektu i jego prezentacja charakteryzuje się wysokim poziomem merytorycznym i edukacyjnym. Ujęcie tematu w sposób wszechstronny nawiązuje do ludowości naszego regionu. Na uwagę zasługuje twórcze rozwiązywanie zadań, np. przygotowanie wystroju karczmy w stylu folk oraz wystaw wnętrza wiejskiej chaty, prac uczniów i strojów ludowych. Przygotowanie regionalnych potraw, występy uczniów przed społecznością szkolną, opracowanie scenariusza krótkiego filmu i wykonanie animacji poklatkowych, wycieczka na wieś i założenie fotobloga promującego obrzędy, tradycje i zwyczaje regionu – to kolejne atuty projektu. Ma on dużą wartość w zakresie praktycznego wykorzystania. Został przedstawiony nie tylko uczniom i rodzicom, lecz również studentom kursu oligofrenopedagogiki TWP w Toruniu. Prezentacja projektu została wykonana w sposób estetyczny z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej. W zakresie przybliżania pasji i zainteresowań patrona szkoły Oskara Kolberga projekt posiada dużą wartość wychowawczą.

Ewa Ignaszak - Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Delegatura w Toruniu

Gimnazjum nr 1 w Łasinie
Święci, błogosławieni, słudzy Boży rejonu toruńskiego

Nauczyciel: Aleksandra Jankowska, 7 uczniów

Projekt edukacyjny ***Święci, błogosławieni, słudzy Boży rejonu toruńskiego*** został przygotowany przez uczniów Gimnazjum nr 1 w Łasinie pod kierunkiem mgr Aleksandry Jankowskiej. Głównym celem projektu była prezentacja sylwetek osób świętych, błogosławionych oraz sług Bożych, które życiem i działalnością związane były z rejonem toruńskim. W ramach projektu zorganizowano wycieczkę do Rywałdu – miejsca internowania Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Uczestnicy wysłuchali wykładu prof. Wojciecha Polaka *Kujawsko-Pomorski Szlak Męczeństwa ks. Jerzego Popiełuszki. Represje wobec Kościoła Katolickiego w Polsce po II wojnie światowej na przykładzie błogosławionego ks. Jerzego Popiełuszki w 30-tą rocznicę Jego męczeńskiej śmierci* oraz wykładu prof. Waldemara Rozynkowskiego *Związki Prymasa Stefana Wyszyńskiego z województwem kujawsko-pomorskim*. Gimnazjaliści przygotowali ponadto okolicznościowe montaż słowno-muzyczne poświęcone postaciom świętych, albumy tematyczne oraz wystawy. W ramach działań projektowych uczniowie przeprowadzili wywiady ze świadkami życia bohaterów projektu, w tym z s. Joanną Grodzicką uzdrowioną za wstawiennictwem błogosławionego ks. Wincentego Frelichowskiego. O projekcie informowała lokalna prasa.

Autorami recenzji są członkowie kapituły.